

MANCOM
DE
CATALUNYA

ESTADIS

1914

M
3
293

R. 1098

(Dipl.)

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ESTATUT. REGLAMENT DE
LA ASSAMBLEA. REIAL DE-
CRET AUTORITZANT LA
CREACIÓ DE MANCOMUNI-
TATS. REIAL DECRET D'APRO-
VACIÓ DE L'ESTATUT.

BARCELONA

IMPREMTA DE LA CASA PROVINCIAL DE CARITAT

1914

ESTATUT

ARTICLE 1er

Les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, acollint-se al Reial decret de 18 de desembre de 1913, s'uneixen indefinidament per constituir la Mancomunitat catalana, que es regirà per les disposicions d'aquest Estatut i pels acords de l'Assamblea i del Consell presos dins llurs atribucions.

ARTICLE 2^{on}

Seràn de la competència de la Mancomunitat tots els serveis i totes les funcions que la legislació provincial vigent permet establir i exercitar a les Diputacions provincials i que les Diputacions mancomunades no hagin fins ara establert o utilitzat.

Aiximateix, seràn de la competència de la Mancomunitat i li són, per tant, traspassats els següents serveis de les Diputacions mancomunades:

1er La construcció de carreteres dels actuals plans provincials i dels camins veïnals dels diferents plans provincials que vagin a integrar el plan que acordi la Mancomunitat.

2^{on} La conservació de les carreteres provincials

construïdes i les que es construeixin d'aquí endavant. La Mancomunitat anirà encarregant-se de llur conservació a mesura que vagin extingint-se els contractes que en constituir-se la Mancomunitat regeixin, a partir de la data que els organismes corresponents de la Mancomunitat assenyalin.

3er La conservació dels camins veïnals construïts o els que d'aquí endavant construeixin les Diputacions, la conservació dels quals vagi a càrrec d'elles.

4^{rt} La hospitalització dels dementats pobres, respectant els contractes existents i indemnitzant els interessos creats en el cas que una nova organització d'aquest servei els lesionés.

5^{nt} També correspondrà a la Mancomunitat els drets i els aventatges que la legislació, ara o en l'esdevenidor, atribueixi a les Diputacions en ço que es refereix a la concessió, construcció i explotació de ferrocarrils.

6^è Els serveis que amb posterioritat a la constitució de la Mancomunitat una o més Diputacions acordin traspasar a la Mancomunitat i siguin acceptats per la Junta general d'aquesta. Aquests acords de la Junta, com tots els que impliquin modificació d'aquest Estatut, han d'ésser ratificats per les Diputacions.

ARTICLE 5er.

La Mancomunitat nodrirà el seu pressupost d'ingressos amb els recursos i arbitris que autoritza el Reial decret de 18 de desembre de 1913, i d'una manera especial amb els següents:

1er Els donatius de les Diputacions mancomunades.

2^{on} Les quantitats que anyalment satisfaràn les Diputacions mancomunades, iguals a les sumes consignades per cada Diputació en els pressupostos de l'any anterior a l'acord de traspàs amb destinació als serveis traspassats a la Mancomunitat.

3er El tant per cent que l'Assamblea estableixi anyalment sobre les quotes que els municipis paguin al Tresor per consums i per contribucions directes, que les Diputacions mancomunades no tinguin necessitat d'imposar o utilitzar per cobrir les atencions de llur pressupost. Podrà cobrar-lo directament la Mancomunitat, utilitzant els mateixos recursos legals de què disposen les Diputacions.

4^{rt} Recàrrecs, impostos i arbitris que l'Estat autoritzi i emprèstits que la Mancomunitat acordi.

ARTICLE 4^{rt}

La Mancomunitat serà representada pel President i governada per una Assamblea deliberant i un Consell permanent.

Formaràn part de l'Assamblea tots els Diputats provincials de les Diputacions mancomunades, qualsevol que sigui el càrrec que dins la respectiva Diputació exerceixin.

Presidirà l'Assamblea de Mancomunitat el Diputat que ella mateixa hagi designat en constituir-se. El President de l'Assamblea serà també President del Consell permanent. El President tindrà totes les atribucions ne-

cessaries per a dirigir les deliberacions, fixar-ne l'ordre i salvaguardar la dignitat i els drets de l'Assamblea i de tots els seus membres. Aiximateix eleigirà l'Assamblea quatre Vice-presidents i quatre Diputats Secretaris. Aquests càrrecs es renovaran a la primera sessió que l'Assamblea tingui després de cada renovació bienal de les Diputacions.

Seràn funcions de l'Assamblea, que no podrà delegar mai, l'aprovació dels pressupostos, dels emprèstits, de les transferències de crèdits, de les alienacions de béns immobles, de l'adquisició d'immobles quan no sigui en execució d'obres públiques i d'acords d'altre mena de l'Assamblea, dels comptes de liquidació dels pressupostos, dels plans generals d'obres públiques, així com la creació i supressió d'establiments de beneficència i instrucció.

L'Assamblea es reunirà dues vegades l'any, dins el mes de maig i dins el mes de novembre. Les sessions seràn en dies successius no festius i es tindran a l'hora i al lloc previament assenyalats a la convocatòria, qualsevol que sigui el nombre dels Diputats que hi assisteixin. S'abonaràn als Diputats les despeses de viatge per a assistir a les sessions de l'Assamblea. En qualsevol altre temps l'Assamblea podrà reunir-se en sessió extraordinària, per acord del Consell o a petició de la tercera part dels Diputats. L'haurà de convocar el Consell amb 15 dies, almenys, d'anticipació. Podrà pendre acords qualsevol que sigui el nombre d'assistents, i no podrà tractar més que dels objectes de caràcter extraordinari que constin concretament expressats a la convocatòria.

El Consell permanent serà format pel President de

l'Assamblea i per vuit Vocals designats per aquesta en votació, en la qual cada Diputat podrà votar cinc noms, resultant elegit en primer terme el Diputat de cada província que hagi reunit major nombre de vots en relació amb els altres Diputats de la mateixa província, i després indistintament el Diputat o els Diputats que hagin aconseguit una major votació. Quan se constituirà per primera vegada el Consell, es consideraran elegits els dos Diputats de cada província que hagin obtingut major nombre de vots. Quan hi hagi dues o més vacants en el Consell se reunirà Assamblea extraordinària per proveir-les; en tots els casos, sempre que s'hagi de proveir més d'una vacant, l'elecció es farà en la forma següent: Si les vacants són més de quatre, cada Diputat podrà donar vàlidament el seu vot solament a tants candidats com vacants menys dos, i si les vacants fossin quatre o menys de quatre, a tants candidats com vacants menys un.

Correspondrà al Consell permanent fer complir els acords presos per l'Assamblea dins la seva competència; regir, ordenar i vigilar l'aplicació dels pressupostos; dirigir i reglamentar l'execució i el funcionament de tots els serveis de la Mancomunitat; formar els projectes de pressupostos ordinaris i extraordinaris, els plans generals d'obres i tots els altres projectes d'acord sobre els quals hagi de deliberar l'Assamblea; formular el reglament que ha de regir el seu funcionament i el de les oficines i serveis a les seves ordres. El Consell podrà adjuntar-se temporalment, sigui per posar-les al davant dels principals serveis, sigui per constituir juntes i comissions assessores, persones d'assenyalada competència

per a les funcions de què es tracti, siguin o no membres de l'Assamblea. Els acords del Consell són executius.

El President i els elegits a formar part del Consell ho són per quatre anys, cessant abans d'aquest termini si en acabar el manament de Diputat provincial no han estat reelegits en la renovació bienal corresponent. Per excepció el primer Consell que es nomeni acabarà les seves funcions el mes de maig de 1917 en reunir-se l'Assamblea. Aquests càrrecs seràn retribuïts.

El President, ultra les funcions i drets que com a membre del Consell li corresponguin, tindrà la representació del Consell i de l'Assamblea i per tant de la Mancomunitat en tots els actes i contractes; comunicarà i executarà els acords del Consell, exercirà l'ordenació de pagaments i convocarà i presidirà les sessions del Consell i de l'Assamblea.

ARTICLE 5^{at}

Per a separar-se de la Mancomunitat una província, caldrà que ho acordi la Diputació corresponent en dues sessions extraordinàries convocades amb aquest exclusiu objecte amb l'interval d'un any de l'una a l'altra i celebrada la segona després d'una renovació bienal de les Diputacions. Aquest acord haurà d'ésser aprovat pel Consell de Ministres mentre la Mancomunitat només regeixi serveis de les Diputacions; quan regeixi serveis delegats de l'Estat caldrà l'aprovació de les Corts.

La província que es separi restarà, no obstant, obli-

gada a contribuir, fins a la seva amortització, al servei d'interessos i a la amortització dels emprèstits i els altres deutes existents en el moment de tenir lloc la separació, i en la proporció mateixa amb què contribuía a nodrir el pressupost de la Mancomunitat durant l'últim any que n'hagi estat; i la Mancomunitat conservarà fins que aquesta condició sigui totalment complerta, les mateixes facultats de fer efectiva aquesta obligació que tindria si la dita província continués formant part de la Mancomunitat.

DISPOSICIÓ TRANSITORIA

A fi que en constituir-se la Mancomunitat disposi d'una quantitat per a atendre a les primeres despeses del seu funcionament, a base de la qual pugui formar el seu primer pressupost, les Diputacions mancomunades votaran, dins els quinze dies següents a l'aprovació d'aqueix Estatut, un donatiu proporcionat als medis de què cada Diputació disposi.

Aquest Estatut fou acordat per la Junta de les Diputacions provincials de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona reunida al Palau de la Generalitat el dia 9 de gener de 1914 per unanimitat dels Diputats presents; fou ratificat per les Diputacions de Barcelona i Tarragona el 13, per la de Girona el 14 i per la de Lleida el 15 dels mateixos mes i any, i aprovat per Reial Decret de 26 de març de 1914.

REGLAMENT DE L'ASSAMBLEA

CAPÍTOL PRIMER

DE L'ASSAMBLEA

ARTICLE 1er

L'Assamblea deliberant de la Mancomunitat de Catalunya, estarà formada, així com diu l'Estatut, per tots els Diputats provincials de les Diputacions mancomunades, qualsevol que sigui el càrrec que dins elles regeixin.

ARTICLE 2^{on}

Serà sempre convocada, en nom del Consell Permanent, pel President de la Mancomunitat o per qui el substitueixi.

ARTICLE 3er

Es reunirà ordinàriament dues vegades l'any, dins el mes de maig i dins el mes de novembre, per atendre a les funcions que li encarreguin les lleis i l'Estatut,

havent de fer-se la convocatòria, almenys, amb quinze dies d'anticipació.

ARTICLE 4^{rt}

Caldrà també que es reuneixi amb caràcter extraordinari en els casos següents:

- a) Quan hi hagin dues o més vacants al Consell.
- b) Quan el Consell ho acordi.
- c) Quan ho demani el terç dels Diputats.

ARTICLE 5^{nt}

Les reunions extraordinàries hauràn d'ésser convocades al menys amb quinze dies d'anticipació i solament s'hi podrà tractar dels objectes de caràcter extraordinari que constin concretament a la convocatòria.

ARTICLE 6^e

A totes les convocatories s'haurà d'adjuntar una còpia de l'ordre del dia; però a les sessions ordinàries la Mesa podrà donar compte, encara que no hi consti, de ço que, pel seu caràcter urgent, sigui necessari, previ acord de l'urgència, que es pendrà sense discussió.

CAPÍTOL SEGÓN

DE LA MESA

I. — De la Presidencia

ARTICLE 7^e

L'Assamblea serà presidida pel President de la Mancomunitat. Quan falti, el substituiràn en l'exercici de totes les funcions presidencials de l'Assamblea, els Vice-presidents per llur ordre respectiu.

Solament en el cas de faltar tots els Vice-presidents, entrarà a presidir l'Assamblea, fins a la nova elecció, el Diputat de més edat entre'ls presents.

ARTICLE 8^e

El President serà elegit en votació unipersonal. El designarà la majoria absoluta de vots dels Diputats presents.

ARTICLE 9^e

En el cas d'haver-hi paritat de vots, es repetirà la votació. Si es reproduceix, es convocaràn expressament tots els Diputats per a vuit dies després, i en el cas de tornar-hi a haver paritat de vots altres dues vegades, decidirà la sort; però l'elegit ho serà amb caràcter interí fins al vinent període de sessions, en què es repetirà la votació.

ARTICLE 10

El President serà elegit per quatre anys, i caldrà fer la nova elecció a la primera sessió que es celebri després de cada dues renovacions bienals de les Diputacions provincials.

ARTICLE 11

El President assenyalarà l'ordre del dia, dirigirà les discussions i interpretarà el Reglament. Tindrà també totes les facultats necessaries per a mantenir l'ordre, salvaguardar la dignitat de la Mancomunitat i dels seus membres, i fer guardar a tot-hom els respectes deguts.

ARTICLE 12

Cap Diputat no podrà fer ús de la paraula sense autorització de la Presidència. Aquesta la podrà retirar

a tot Diputat que, en fer-ne ús, manqui a les lleis o al Reglament.

II. — *De les Vice-presidencies*

ARTICLE 13

Hi haurà quatre Vice-presidents que per llur ordre substituiràn el President en ses absències i malalties.

ARTICLE 14

Seràn elegits en una sola votació.

Si a les paperetes no es designés per nombres l'ordre de Vice-presidencies, s'entendrà que cada votant designa per a la primera Vice-presidencia el primer nom de la candidatura, per a la segona el segón i així successivament.

Si no fos possible determinar l'ordre, s'anul·larà la papereta.

ARTICLE 15

En el cas d'haver-hi paritat de vots, es repetirà la votació, i si es reproduceix, decidirà la sort.

ARTICLE 16

Els càrrecs de Vice-president duraràn solament dos anys i hauràn de ésser renovats a la primera sessió de

l'Assamblea de la Mancomunitat subsegüent a cada renovació bienal de les Diputacions provincials.

III. — *De les Secretaries*

ARTICLE 17

Els Secretaris seràn també quatre, que, a més de redactar els actes i llegir-los a les respectives sessions per a llur aprovació, actuaràn d'escrutadors en les votacions i ajudaràn la Presidencia en tot ço que aquesta disposi.

ARTICLE 18

Seràn elegits en la mateixa forma i per el mateix temps que els Vice-presidents, essent-los en tot aplicables els anteriors articles.

ARTICLE 19

En el cas de no ésser present cap Secretari, escauràn ses funcions als Diputats més joves entre'ls presents.

IV. — *De les pròrrogues i renovacions parcials*

ARTICLE 20

Els càrrecs de tots els membres de la Mesa s'entendrà prorrogats, i vice-versa quan, per qualsevol motiu,

s'allargui o s'escurci la data de les eleccions generals de Diputats provincials, considerant-se que han d'ocupar-los fins que es constitueixi l'Assamblea que hagi de procedir a la nova elecció.

ARTICLE 21

Sempre que per qualsevol motiu vaqui un càrrec i hagi de procedir-se a nova elecció, s'entendrà que l'elegit haurà de cessar en son càrrec quan hauria hagut de fer-ho aquell la vacant del qual ocupa.

ARTICLE 22

Els anteriors càrrecs, un cop acceptats, són irrenunciabls, salvant causa justificada a judici de l'Assamblea.

CAPÍTOL TERCER

DE LES SESSIONS

I. — *De llur forma i ordre*

ARTICLE 23

Les sessions es tindran a l'hora i al lloc previament assenyalats a la convocatòria, essent vàlids els acords, qualsevol que sigui el nombre dels Diputats que hi assisteixin.

ARTICLE 24

Duraran els dies que sigui necessari, reunint-se en dies successius, no festius, dues hores al matí i tres a la tarda, temps aquest que no podrà prorrogar-se sinó per acord exprés, i sense discussió, de l'Assamblea.

ARTICLE 25

Les sessions seràn sempre públiques; però l'Assamblea, a proposta del President o de cinc Diputats, podrà

acordar que siguin secretes quan ho aconselli la naturalesa dels assumptes que calgui tractar.

ARTICLE 26

Ocuparà la Presidencia el Diputat-President o el Vice-president qui pel seu ordre hagi de substituir-lo, acompanyat dels Secretaris.

El Consell ocuparà un lloc exprés.

ARTICLE 27

Es seguirà en cada reunió periòdica de l'Assemblea l'ordre següent:

a) Despatx oficial, en el qual la Presidencia farà donar compte de totes les comunicacions i ordres de què hagi d'entendre l'Assemblea.

b) Comunicacions extraordinàries o urgents de la Presidencia o del Consell.

c) Projectes d'acord del Consell.

d) Proposicions i mocions dels Diputats.

e) Interpel·lacions al Consell i a la Presidencia.

II. — *De les Comissions*

ARTICLE 28

L'Assemblea, després de les comunicacions de la Presidencia o del Consell, podrà nomenar les Comis-

sions que cregui convenients perquè dictaminin en els assumptes sotmesos a sa resolució.

ARTICLE 29

El President, un cop feta l'elecció de Comissions, els passarà tots els assumptes de què hagin d'entendre.

ARTICLE 30

Els individus del Consell i els autors de les proposicions podran informar davant les Comissions respecte als assumptes sotmesos a llur estudi. Les Comissions tindran dret a cridar el Consell, els Consellers i els autors de les proposicions sempre que ho creguin oportú per aclarir totes les dificultats que se'ls presentin.

III. — *De les proposicions i mocions*

ARTICLE 31

Tots els Diputats tindran dret a presentar les proposicions i mocions que creguin convenients als interessos o al bon ordenament de la Mancomunitat.

ARTICLE 32

S'entendrà per proposició tota proposta que formuli un Diputat interessant en concret l'adopció d'un acord.

Es considerarà moció, tota petició o manifestació interessant l'estudi, examen, investigació o gestió de quelcom, sense proposar acord concret.

ARTICLE 33

Les proposicions i mocions hauràn d'ésser presentades per escrit a la Mesa, almenys durant la primera sessió.

De les presentades fóra de temps, llevat que siguin motivades pels debats, la Mesa en donarà compte a l'Assamblea per tal que aquesta pugui acordar, sense discussió, si les considera urgents.

ARTICLE 34

La Mesa passarà totes les proposicions i mocions, segons siguin, al Consell o a la Comissió que hagi de dictaminar.

IV. — *De les preguntes i interpel·lacions*

ARTICLE 35

Els Diputats que hagin de formular preguntes a la Presidència o al Consell o que vulguin interpel·lar-los respecte algún punt concret, hauràn de fer aquelles i anunciar aquestes per escrit, i se'ls contestarà en la

mateixa forma dins un terme que generalment serà de vuit dies. En època de sessions caldrà contestar dins el període d'aquestes a fi que, si ha d'haver-hi debat, pugui la Mesa fixar el moment.

ARTICLE 56

La Presidència i el Consell permanent podran negar-se a contestar preguntes i interpel·lacions quan entenguin que són objecte d'elles coses estranyes a la Mancomunitat o la discussió de les quals en aquell moment li pugui ésser perjudicial.

V. — De les discussions

ARTICLE 57

Els assumptes seràn primer discutits i després votats, però s'entendrà que no cal discussió quan cap Diputat no demani la paraula.

Quan un assumpte contingui diferents extrems podrà discutir-se primer la totalitat, però en aquest cas es consumirà només un torn en contra i un en pro.

ARTICLE 58

En la discussió dels dictàmens no podran donar-se més que tres torns en contra i tres a favor, que no podran

passar de trenta minuts, si no és per acord exprés de l'Assamblea, que es pendrà en cada cas, sense discussió i previa pregunta de la Presidencia.

ARTICLE 39

Els membres del Consell i els seus adjunts i els individus de la Comissió dictaminadora podran intervenir totes les vegades que sigui necessari, però amb les mateixes limitacions de temps.

L'Assamblea podrà autoritzar els Secretaris del Consell i els adjunts no Diputats perquè puguin informar verbalment o per escrit l'Assamblea sempre que es tracti de matèries tècniques de llur competència, a fi de simplificar i tecnificar les discussions.

ARTICLE 40

Els Diputats que siguin al·ludits, podran intervenir exclusivament respecte al punt concret a què es refereixi l'al·lusió; però tots tindran dret a demanar els esclariments, explicacions, dades i antecedents que creguin necessaris per a formar concepte. En la discussió d'esmenes les contestes per al·lusions no podran passar de cinc minuts.

ARTICLE 41

Les esmenes hauràn de ser presentades per escrit a la Presidencia, que les comunicarà a la Comissió dictami-

nadora. Si aquesta les accepta, seràn incorporades al dictamen. Si no, seràn discutides abans del dictamen, no donant-se més que un torn a favor, que consumirà llur autor o el Diputat a qui es delegui, tenint la preferència el primer dels signants en el cas d'ésser més d'un els que la presentin. Contestarà la Comissió, si ho creu convenient, no podent uns i altres emprar més de quinze minuts, i, sense més discussió, es posaràn a votació.

ARTICLE 42

Quan en un dictamen hi hagi vot particular es discutirà primer aquest.

ARTICLE 45

Tots els que hagin intervingut en un debat tindran dret a rectificar breument una sola vegada i respecte a fets, però no es permetrà reproduir la discussió ni els seus arguments.

ARTICLE 44

Tots els Diputats provincials que componen l'Assamblea de la Mancomunitat podran pendre part a les discussions i a les votacions de l'Assamblea.

ARTICLE 45

Els Diputats gaudiràn de completa llibertat en l'exposició de llur criteri en les discussions, sense més límits que el respecte a les lleis i a les prescripcions d'aquest Reglament.

ARTICLE 46

El President cridarà a l'ordre tot Diputat qui, en ús de la paraula o amb interrupcions, manqués al respecte degut als Diputats o a altra persona o institució, i podrà invitar el Diputat infractor a retirar les paraules pronunciades, i a donar les explicacions degudes.

Si aquest s'hi negués, o les explicacions que donés no fossin satisfactòries a judici de l'Assamblea, el President farà constar en l'acte que es dol, en nom de l'Assamblea, de la incorrecció del Diputat infractor, i li retirarà l'ús de la paraula.

ARTICLE 47

A instància de qualsevol Diputat es farà constar en acte qualsevulga manifestació o paraula que es digui en el curs de la discussió.

No s'admetrà discussió sobre aquesta demanda.

ARTICLE 48

Si malgrat ço que és previngut en els articles anteriors, algún Diputat seguís pronunciant paraules ofensives per als altres o que poguessin ésser constitutives de qualsevol delictes, o amb interrupcions repetides o en altra forma pertorbés l'ordre de les sessions, el President, després d'haver-lo cridat dugues vegades a l'ordre, tindrà el dret de fer-lo expulsar del saló.

ARTICLE 49

Quan la discussió d'un projecte o proposta d'acord després de consumits tres torns, es prolongués massa, i sense altre motiu que perdre el temps o fer obstrucció, l'Assamblea podrà acordar, sense discussió, a proposta del President o de cinc Diputats, que transcorregut un terme, que no podrà ésser de menys de 30 minuts ni de més d'una hora, es passi sense més preguntes ni discussió a votació definitiva.

ARTICLE 50

Els Diputats que no hagin pres part en la discussió podran explicar llur vot, però sense despendre-hi més de cinc minuts. Els altres, no podran amb cap excusa usar d'aquest dret.

VI. — *De les votacions***ARTICLE 51**

Les votacions seràn ordinaries, nominals o secretes. Hauràn d'ésser nominals o secretes quan ho disposi la Presidència o quan ho demanin tres Diputats.

ARTICLE 52

La Presidència determinarà en cada cas la forma i ordre de la votació. L'exercici del vot serà obligatori per a tots els Diputats. No es permetrà a cap Diputat sortir del Saló, després d'haver-se anunciat per la Presidència que es va a procedir a la votació.

En casos de paritat de vots, el President tindrà vot decisiu.

ARTICLE 53

Quan un Diputat en una elecció de càrrecs hagi votat més noms dels que reglamentariament podia, s'entendrà que sols vota els qui ocupin el primer lloc en la papereta, i, en el cas que sigui impossible determinar-ho, s'anul·larà aquesta.

ARTICLE 54

Acabada l'ordre del dia, el President, si no ha de donar compte de cap altre assumpte, aixecarà la sessió.

VII. — *Dels actes***ARTICLE 55**

Els Secretaris de la Mesa redactaran l'acte, on constaràn els acords presos, les opinions de les minories i les salvetats i protestes formulades pels Diputats.

ARTICLE 56

Els actes seràn signats pel President i pels Secretaris que hagin actuat a les sessions.

ARTICLE 57

El Consell se farà càrrec d'aquests actes a fi de donar exacte compliment a tots els acords.

VIII. — *Del públic***ARTICLE 58**

El públic haurà de guardar silenci i el respecte degut i no podrà fer, en cap cas ni forma, demostracions d'aprovació ni desaprovació.

ARTICLE 59

Tot-hom que faci mancament a tals obligacions o que pertorbi l'ordre, sigui com sigui, podrà ésser expulsat per ordre de la Presidencia, sens perjudici de les altres sancions de què hagi pogut fer-se mereixedor davant els Tribunals de justícia.

ARTICLE 60

En el cas que el públic amb sa actitud pertorbi l'ordre o dificulti les tasques de l'Assamblea, podrà la Presidencia fer-lo retirar.

ARTICLE 61

La Presidencia podrà i deurà sempre i en tot moment, pendre les garantíes necessaries per a la seguretat de l'Assamblea i dels Diputats i per a obtenir el degut respecte a tots i de tots.

Aquest Reglament fou aprovat per l'Assamblea de la Mancomunitat de Catalunya, en sessió del 28 de maig de 1914.

APÈNDIX

I

**REAL DECRETO DE 18 DE DICIEMBRE DE 1913 FACULTANDO
A LAS DIPUTACIONES PARA MANCOMUNARSE**

EXPOSICIÓN

SEÑOR: Motivo de constante preocupación para los Gobiernos y de porfiada controversia entre los partidos viene siendo, desde hace largos años, el magno y difícil problema de la descentralización administrativa. De que es insostenible y nocivo el *statu quo* da testimonio el hecho de los sucesivos intentos de mejora iniciados por todos y cada uno de los Ministros que han desempeñado la cartera de Gobernación, y cuando tales proyectos faltaran bastaría a proclamar los vicios de que la Administración municipal y provincial adolece, lo unánime de la queja y la insistencia con que a ella se produce con caracteres análogos, desde las más apartadas y aun contrapuestas regiones españolas.

El partido liberal conservador tiene en este problema

gloriosos antecedentes que ni desconoce ni olvida el actual Gobierno. Cuando su representación constitucional se complete e integre con el apoyo del Parlamento, si una vez consultado el país resultasen con mayoría nuestras ideas, el Gobierno anuncia desde ahora el propósito de llevar de nuevo a las Cortes la reforma del Régimen local en condiciones adecuadas para su rápido examen y su pronta aprobación, ya que, por fortuna, sobre sus puntos esenciales puede considerarse lograda, después de la ardua y meritoria labor que las Cortes de 1907 a 1909 realizaron, la concordia y el asentimiento de las diversas fuerzas políticas.

Uno de aquellos importantes extremos en que aparece felizmente conseguida la unidad de criterio entre los hombres de Gobierno de más distintas significaciones, es el que se refiere a la conveniencia de autorizar la asociación o mancomunidad de Ayuntamientos y Diputaciones provinciales, para fines exclusivamente administrativos, haciendo, mediante la asociación, posible para aquellos organismos, la realización de empresas en alto grado beneficiosas para los vecinos de los pueblos enclavados en la región a que la mancomunidad se extiende, sin daño, antes bien, con indudable ventaja de los intereses generales de la Nación.

No puede mirarse como exótico este principio de la mancomunidad ni repudiar como falta de rancio abolengo legislativo la palabra con que se expresa y define. Aparte de que el proclamarlo pudiera y debiera juzgarse como indeclinable consecuencia de la libertad de asociación, sobran antecedentes que invocar en nuestros anales parlamentarios de proyectos y declaraciones for-

mulados y presentados por hombres insignes pertenecientes a las más diversas escuelas y afiliados a los más contrarios partidos políticos.

Sin remontarnos a tiempos anteriores a la implantación de la legalidad constitucional que actualmente rige en España, será útil recordar que el artículo 80 de la vigente ley municipal, recogiendo lo que ya consignaba el 75 de la ley de 1870, establece el principio de la asociación o mancomunidad de Ayuntamientos para fines que taxativamente concreta y determina. Más tarde, el proyecto de ley presentado a las Cortes el 16 de diciembre de 1882, contiene un capítulo titulado «De las asociaciones de Ayuntamientos», y las autoriza para la construcción de Cementerios, caminos vecinales, guardería rural, policía de seguridad, instrucción, asistencia médica, aprovechamientos vecinales y cualesquiera otros objetos de su exclusivo interés. El proyecto de ley de 25 de diciembre de 1884 tiene un título consagrado a las «Regiones» y en él se procura la creación y funcionamiento de Juntas que atiendan a servicios análogos a los que antes se indicaron, en el territorio de la Región. Subsiste el principio, aunque con fórmulas de expresión diversa y orientaciones distintas, en los proyectos de 1891 y 1899, reconociendo este último el carácter de personas jurídicas a las Diputaciones, Ayuntamientos y Universidades oficiales, y se acentúa a partir del año 1902, no sólo en el proyecto para la reforma de la ley municipal de 22 de octubre de ese año, sino después y de un modo más completo y sistemático en el proyecto de bases para la reforma de la Administración Local, presentado y explicado elocuentísimamente en la Alta

Cámara el 27 de mayo de 1903. Fué, precisamente, al discutirse este proyecto en la Cámara popular, cuando acaso por vez primera se planteó ante las Cortes, en una enmienda suscrita por representantes de los distintos partidos, el deseo de reconocer la personalidad de las Regiones para impulsar las enseñanzas técnicas, agrícolas, industriales y comerciales, repoblar bosques, construir obras públicas, organizar y sostener puertos francos y otros fines de no menor importancia.

No alcanzó entonces esta enmienda el éxito satisfactorio que se prometieron sus autores, y ante las enseñanzas de la realidad, los elementos que con ella simpatizaban redujeron sus aspiraciones a la solicitud, frecuentemente reiterada, de que se reconociera a las provincias el derecho de mancomunarse y unirse.

En noviembre de 1906 se reunió en Barcelona la primera Asamblea general de las Diputaciones provinciales, y en ella, con representación casi exclusiva de liberales y conservadores, queda afirmado con unánime asentimiento el ideal de la autonomía administrativa, y reconocido con toda clase de salvedades respetuosas el derecho de mancomunidad para las provincias limítrofes. El partido liberal conservador, al ocupar de nuevo el Gobierno en enero de 1907, presenta, apenas reunidas las Cortes, un proyecto de ley de Administración o Régimen local y en él reconoce de un modo explícito la facultad de Municipios y provincias de mancomunarse, diciendo, al referirse a éstas, que ha de ser para los fines o servicios que caben dentro de la competencia de las Diputaciones.

Larga tramitación tuvo este proyecto, y atención

detenida y minuciosa le dedicaron ambas Cámaras, así en el Salón de Sesiones, como en discusiones menos solemnes, pero acaso más provechosas, mantenidas a presencia de las Comisiones dictaminadoras respectivas. Motivos políticos bien notorios determinaron la caída de aquel Gobierno, sin que hubiese logrado la completa aprobación el proyecto de régimen local; pero sus principios substanciales, y desde luego este de las mancomunidades de provincias, habían obtenido, con repetición, el voto del Parlamento.

No se trataba, ni se trata de un problema artificial, ni de un compromiso de partido, originado en una propaganda política más o menos reflexiva, y con séquito más o menos numeroso y respetable. En torno de estas aspiraciones se habían congregado dentro y fuera de Cataluña núcleos poderosos de opinión, que de mil modos pugnaban por acreditar su fe en estas soluciones, inclinando el ánimo del Gobierno para que se resolviera a implantarlas. Por eso, ausente del Poder el partido liberal conservador, el Ministerio que presidía el malogrado e insigne D. José Canalejas en diciembre de 1911, acogió con promesa de inmediato apoyo una nueva fórmula que concretaba el principio a las Diputaciones catalanas, y que se desarrolló más tarde en un proyecto de ley de Mancomunidades provinciales, presentado a las Cortes a los veinticinco días de reanudar éstas sus tareas. De la tramitación parlamentaria de este proyecto y de los incidentes que su discusión ocasionó, es innecesario hablar ahora. Baste decir que al caer el último Gobierno liberal, el proyecto aprobado en el Congreso tenía ya votado por el Senado el artículo 1.º, en

el que naturalmente se consigna el principio substancial de la ley.

En esta situación encuentra el asunto al encargarse del Gobierno el partido liberal conservador, y el Ministro que suscribe, requerido por sus deberes, y estimulado por elementales previsiones de gobernante, le dedicó desde los primeros momentos estudio preferente y especialísima atención.

No cabe sin indisculpable temeridad tener constantemente planteados problemas de esta índole y aplazar indefinidamente la solución. No es posible tampoco, aun lamentando el daño que las dilaciones ocasionan, intentar resolverlo por completo sin el indispensable concurso de las Cortes, ni habían de caer en la pecaminosa tentación de pretenderlo, hombres como los que forman el actual Gobierno, defensores entusiastas y fervorosos siempre de las instituciones parlamentarias; pero hay una parte del problema que puede abordarse y resolverse de momento, por actos y resoluciones que no excedan del límite en que han de desenvolverse constitucionalmente las facultades ministeriales.

El derecho de unirse y mancomunarse está explícitamente reconocido a los Ayuntamientos por su ley Orgánica, y ningún precepto de la Provincial lo veda tampoco, directa ni indirectamente, a las Diputaciones. Los textos constitucionales lo consienten de igual modo, ya que la única exigencia de la ley Fundamental, en lo que a este punto se refiere, es la del artículo 82, que ordena haya en cada provincia una Diputación provincial.

Subsistiendo estos organismos, conservando ellos todas y cada una de las facultades que la Ley les

asigna, no debe inspirar recelo alguno el reconocimiento que ahora se hace a su derecho a mancomunarse, sobre todo, cuando a esta declaración acompañan resortes y garantías que ponen en todo caso en manos del Gobierno la vida y el funcionamiento de la nueva entidad. Así, por ejemplo, al par que se reconoce el derecho a la unión, el procedimiento para establecerla está siempre vigilado y dirigido por el Poder Central, y las garantías de *quorum* extraordinario que se exige para la validez de la votación en que la unión se acuerde, a más de la segunda aprobación a que separadamente habrá de llegar cada una de las Diputaciones dispuestas a mancomunarse, dan la seguridad de que en caso alguno podrá ello realizarse sino sirviendo la voluntad de la inmensa mayoría de los habitantes de la región.

La Junta que se crea no podrá obtener del Poder público la delegación de facultades y servicios de los que a la Administración Central correspondan, sin que en cada caso voten las Cortes un proyecto de ley; y los recursos que habrán de entablarse ante el Ministerio aseguran a todos y a cada uno de los ciudadanos la necesaria defensa contra posibles extralimitaciones. Con ello y con la declaración terminante de ser siempre voluntaria la asociación y poder extinguirse por la iniciativa de cualquiera de las Diputaciones mancomunadas, claramente se advierte que se alejan todos los peligros y quedan sin fundamento cualesquiera clase de recelos.

No se oculta, sin embargo, al Ministro que suscribe, que pasiones políticas e intereses de todo género, despiertos y avivados siempre cuando se anuncian como próximas unas elecciones y cuando acaba de subir al

Poder un partido y de constituirse en circunstancias como las presentes un nuevo Gobierno, aprovecharán, con más o menos habilidad y con mayor o menor vehemencia la ocasión que ahora se les ofrece para dirigir ataques al Ministerio y para procurar suscitar desconfianzas de una parte de la opinión pública. Fía, no obstante, el Gobierno en el despierto juicio de los más, y está seguro de que habilidades de ese género no prevalecerán, y de que aquellas personas que se inspiren en móviles patrióticos y ajusten su conducta a la sugestión desapasionada de un juicio sereno, conocedoras de la importancia de esta cuestión y de sus antecedentes todos, harán justicia al acto que ahora realiza y entenderán que cumple, al procurar la solución parcial, pero inmediata, de este problema, altos deberes que en ningún caso es lícito rehuir ante el temor de responsabilidades que son anejas al desempeño de los puestos públicos.

Fundado en estas consideraciones, el Ministro que suscribe, de acuerdo con el Consejo de Ministros, somete a la aprobación de V. M. el adjunto proyecto de Decreto.

Madrid, 18 de diciembre de 1913.

SEÑOR:

A L. R. P. de V. M.,
JOSÉ SÁNCHEZ GUERRA

REAL DECRETO

A propuesta del Ministro de la Gobernación, y de acuerdo con Mi Consejo de Ministros,
Vengo en decretar lo siguiente:

ARTÍCULO 1.º

Para fines exclusivamente administrativos que sean de la competencia de las provincias, podrán éstas mancomunarse. La iniciativa para procurarlo podrá partir del Gobierno, de cualquiera de las Diputaciones provinciales o de uno o de varios Ayuntamientos que reúnan el 10 por 100 cuando menos de los habitantes de las respectivas provincias. Las Corporaciones solicitadas o requeridas por la Entidad iniciadora de la constitución de la mancomunidad, cuando estén dispuestas a concertarse, designarán sus representantes y una vez reunidos procederán éstos a la redacción del oportuno proyecto. Para examinarlo, se reunirán las Diputaciones interesadas convocadas por el Presidente de la Entidad iniciadora, y siempre presididas por el Gobernador civil de la provincia en que la reunión se celebre, y que para ser válida ne-

cesitará de la asistencia de las dos terceras partes, cuando menos, del número total de los Diputados. Las Diputaciones acordarán luego separadamente si aprueban o no las bases que resultaren aprobadas en la reunión general. Una vez aceptado el acuerdo o proyecto por el voto de la mayoría absoluta de cada una de las Diputaciones interesadas, se elevará y someterá a la aprobación del Gobierno, que habrá de examinarlo minuciosa y detenidamente hasta estar seguro de que no hay en él nada que directa ni indirectamente contradiga la legalidad constitucional y administrativa del Reino, sino que, por el contrario, todas sus cláusulas se ajustan estrictamente a ellas. Si el Gobierno concede la autorización, la mancomunidad se constituirá con plena y absoluta capacidad y personalidad jurídicas para cumplir los fines taxativamente consignados en el acuerdo o propuesta.

Con exclusiva relación a los mismos, representada por su Presidente y por medio de una Junta general de los Diputados de las provincias asociadas y de un Consejo permanente nombrado por éstas, podrá ejercer las facultades y realizar los servicios que puedan concedérsele, de entre los que por ley correspondan exclusivamente a las Diputaciones provinciales.

Contra los actos y acuerdos de la Junta general y el Consejo permanente, existirán los mismos derechos y procederán iguales recursos que los que la Ley provincial reconoce contra los acuerdos de las Diputaciones, si bien deberán siempre interponerse ante el Ministro de la Gobernación los que dicha Ley atribuye al conocimiento y competencia del Gobernador de la provincia. Las mancomunidades serán siempre y constantemente

voluntarias, pudiendo concertarse a plazo fijo o por tiempo indefinido. Para su disolución o para la separación de alguna o algunas de las Diputaciones asociadas, se observarán las disposiciones que deberán estar previstas y establecidas en el acuerdo de constitución de aquélla.

El Gobierno, por Real decreto acordado en Consejo de Ministros, a propuesta del de la Gobernación, podrá ordenar la disolución de la mancomunidad, siempre que en sus acuerdos y propuestas resulte infringida alguna ley del Reino, o cuando de aquéllos pueda inferirse algún peligro para el orden público o los altos intereses de la Nación. En estos casos el Gobierno estará obligado a dar cuenta a las Cortes de su resolución y de los fundamentos en que la apoye. Se fijará en todo caso, la norma a que habrán de ajustarse las responsabilidades de carácter económico o financiero y el momento en que ellas quedarán extinguidas para la Diputación o Diputaciones que se aparten de la mancomunidad. En el mismo acuerdo, las Diputaciones determinarán y fijarán concretamente los recursos con que habrán de contar en sus presupuestos. Los tales recursos podrán ser rentas de bienes propios y productos de explotaciones, donativos o cuotas voluntarias de Ayuntamientos y Diputaciones, arbitrios y recursos cedidos por las Diputaciones después de cubiertas sus atenciones legales independientes de la mancomunidad, arbitrios y recursos que cedan los Ayuntamientos en iguales condiciones y circunstancias que los anteriores, arbitrios que por servicios o aprovechamientos pueda adquirir la mancomunidad y arbitrios o expensas de particulares por obras o servicios costeados con fondos de la mancomunidad en

las mismas condiciones que para las Diputaciones provinciales establece la Ley. Cuando en este primer acuerdo no puedan, por cualquier clase de motivos, detallarse todos los recursos, podrán éstos adicionarse por acuerdos sucesivos, que habrán de adoptarse con iguales garantías que las establecidas para el primero. Las mancomunidades, una vez constituidas, podrán solicitar delegación de servicios determinados y facultades propias de la Administración Central. La propuesta será elevada al Gobierno, y en ningún caso podrá éste resolver sin obtener antes de las Cortes una ley especial de concesión.

ARTÍCULO 2.º

El Gobierno dará cuenta de este Decreto a las Cortes en la primera sesión que celebren.

Dado en Palacio, a diez y ocho de diciembre de mil novecientos trece.

ALFONSO

El Ministro de la Gobernación,
JOSÉ SÁNCHEZ GUERRA

(Gaceta del 19 de diciembre de 1913).

I

**REAL DECRETO DE 26 DE MARZO DE 1914 APROBANDO
EL ESTATUTO DE LA MANCOMUNIDAD CATALANA**

EXPOSICIÓN

SEÑOR: El Gobernador civil de Barcelona ha remitido el Estatuto para la Mancomunidad catalana formada por las provincias de Barcelona, Gerona, Lérida y Tarragona, y conforme a los preceptos del Real decreto de 18 de diciembre de 1913, su texto requiere la aprobación del Gobierno.

Examinadas minuciosa y detenidamente sus diversas cláusulas, puede afirmarse que éstas no contradicen directa ni indirectamente la legalidad constitucional y administrativa del reino, ajustándose, por el contrario, perfectamente a ellas.

Los preceptos del Real decreto fueron cumplidos, y a la aprobación del Estatuto concurrieron 83 de los 96 Diputados provinciales a que asciende el número

total de los que componen las cuatro Diputaciones referidas.

Procede, pues, el reconocimiento del derecho que asiste a las Corporaciones citadas, para asociarse en beneficio de los intereses de las provincias que representan, y en su vista, el Ministro que suscribe, de acuerdo con el Consejo de Ministros, somete a la aprobación de V. M. el adjunto proyecto de Decreto

Madrid, 26 marzo de 1914.

SEÑOR

A L. R. P. de V. M.,

JOSÉ SÁNCHEZ GUERRA

REAL DECRETO

A propuesta del Ministro de la Gobernación y de acuerdo con Mi Consejo de Ministros,
Vengo en decretar lo siguiente:

ARTÍCULO 1.º

En cumplimiento de lo dispuesto en el Real decreto de 18 de diciembre de 1913, autorizando a las Diputaciones a mancomunarse para fines exclusivamente provinciales, se aprueba el adjunto Estatuto, por el que se ha de regir la Mancomunidad catalana, compuesta por las provincias de Barcelona, Gerona, Lérida y Tarragona.

ARTÍCULO 2.º

Cualquier acuerdo adoptado por la Mancomunidad que implique modificación del Estatuto adjunto, que se aprueba, además de ser ratificado por las Diputaciones, será sometido al Gobierno a los efectos procedentes de su aprobación.

ARTÍCULO 3.º

Por el Ministerio de la Gobernación se dictarán las disposiciones que fuesen necesarias para la ejecución de este decreto.

Dado en Palacio a veintiséis de marzo de mil novecientos catorce.

ALFONSO

El Ministro de la Gobernación,

JOSÉ SÁNCHEZ GUERRA

(Gaceta del 27 de marzo de 1914).

JOSEPH

PROFESSOR

MANCOM
DE
CATALUNYA

ESTATUTS

1914

M
3
293